

Sygn. akt II AKa 132/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 czerwca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA – Grzegorz Salamon

Sędziowie: SA – Hanna Wnękowska

SA – Marek Motuk (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Marzena Brzozowska

przy udziale Prokuratora Gabrieli Marczyńskiej - Tomali

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2017 r.

sprawy J. P. (1) z domu D., urodzonej (...) w K., córki S. i W.,

w przedmiocie odszkodowania i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie

na skutek apelacji, wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie

z dnia 19 stycznia 2017 r., sygn. akt V Ko 576/14

I utrzymuje w mocy wyrok w zaskarżonej części;

II kosztami sądowymi za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Pełnomocnik J. P. (2) wniósł o zasądzenie na jej rzecz od Skarbu Państwa kwoty 298.141,30 zł tytułem odszkodowania oraz 500 tys. zł tytułem zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie wnioskodawczynie w okresie od 15 maja 2006 r. do 31 października 2006 r.

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie wyrokiem z dnia 19 stycznia 2017 r. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawczynie kwotę 120.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwotę 122.983,97 zł tytułem odszkodowania, zaś w pozostałym zakresie wniosek oddalił.

Wyrok powyższy zaskarżył w całości pełnomocnik wnioskodawczynie, zarzucając mu:

I. rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia;

1.art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 552 § 1 i 4 k.p.k.- poprzez oddalenie roszczenia o zadośćuczynienie powyżej kwoty 120.000 zł, w sytuacji gdy kwota 120.000 zł jest kwotą symboliczną i nie spełnia funkcji sumy odpowiedniej w rozumieniu art. 445 § 1 k.c. biorąc pod uwagę czas trwania, dolegliwość aresztu, utratę dobrego imienia wnioskodawczynie, utratę możliwości rozwoju zawodowego lekarza psychiatry poprzez ostracyzm i wyalienowanie środowiskowe, utratę zaufania pacjentów, rozpad rodziny, pojawienie się depresji i prób suicydalnych wnioskodawczynie i dzieci, warunki

aresztu, a zwłaszcza przebywanie z osobami zdegenerowanymi, agresywnymi, stosującymi wobec wnioskodawczynie przemoc fizyczną i psychiczną, podejrzanymi o popełnienie najcięższych przestępstw w tym zabójstw,

2.art.361 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 552 § 1 i 4 k.p.k. - przez jego błędną interpretację i uznanie, że nie podpisanie umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia nie miało wpływu na utratę dochodów, które uzyskałaby, gdyby nie doszło do tymczasowego aresztowania i oddalenie roszczenia o odszkodowanie ponad kwotę 122.983,97 złotych;

II. rażąco naruszenie przepisów postępowania karnego, mające wpływ na treść orzeczenia:

1.art. 4, 7, 410 i 424 § 1 k.p.k., wyrażające się w ustaleniu okoliczności faktycznych w sposób dowolny i wybiórczy na podstawie niekompletnego materiału dowodowego.

-brak oceny złożonych materiałów prasowych na okoliczność powszechności wiedzy o aresztowaniu wnioskodawczynie.

-błędne ustalenie i ocena, iż brak skarg do organów więziennictwa i zapisów w dokumentacji więziennej świadczy, iż wnioskodawczynie nie przeżywała ogromnego stresu i upokorzenia przebywając w celi z osobami ze świata przestępczego, którym musiała ustępować, korzystała w właściwej opiece medycznej i nie była poddana drastycznym formom znęcania, a więc nie miało to wpływu na rozmiar jej krzywd,

2.art.4, 7, 410 i 424 § 1 k.p.k. przez dokonanie oceny materiału w sposób dowolny, a nie swobodny i wyrażający się w:

-nie daniu wiary zeznaniom wnioskodawczynie i jej męża K. P. odnośnie warunków w areszcie, wpływu aresztowania na stan zdrowia fizycznego i psychicznego, utraconych zarobków z powodu aresztu oraz rozkładu pożycia rodzinnego, problemów zdrowotnych dzieci.

-w bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności zeznaniom wnioskodawczynie odnośnie pogorszenia stanu zdrowia, bez uzasadnienia w tym względzie i to pomimo merytorycznych korespondujących z sobą faktów, zawartych w treści zeznań wnioskodawczynie i jej męża.

-nie dokonaniu ustaleń i pominięcie faktu utraty dobrego imienia przez wnioskodawczynię w wyniku aresztowania,

-brak oceny wpływu wysokiej pozycji wnioskodawczynie znanej w środowisku lokalnym lekarza psychiatry, na możliwości pozyskania nowych dochodów i kontraktów, nie dokonaniu oceny zeznań podatkowych i dochodów osiągniętych przez wnioskodawczynię przed i po aresztowaniu, przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia i odszkodowania,

-brak oceny negatywnych skutków artykułów prasowych i internetowych oraz przekazów telewizyjnych informujących o aresztowaniu wnioskodawczynie;

III. błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miały wpływ na treść orzeczenia, polegające na:

-ustalenie, że kwota 120.000 zł zadośćuczynienia jest adekwatna do stopnia krzywdy,

-ustaleniu, że kwota 122.983,97 złotych tytułem odszkodowania jest adekwatna do rzeczywistej straty poniesionej przez wnioskodawczynię w wyniku tymczasowego aresztowania pomimo tego, że wnioskodawczynie w wyniku tymczasowego aresztowania nie mogła podpisać kontraktu na świadczenie usług medycznych poprzez Narodowy Fundusz Zdrowia,

-ustaleniu, że nie zaistniały przypadki agresji współosadzonych wobec J. P. (2) i ustalenie, że tymczasowe aresztowanie nie odbiło się na zdrowiu fizycznym i psychicznym wnioskodawczynie i nie wiązało się ze szczególnym cierpieniem,

Wskazując na powyższe zarzuty, na zasadzie art. 437 §1 k.p.k. wnosil:

- o zmianę wyroku w zaskarżonej części i zasądzenie na rzecz wnioskodawczyni z tytułu zadośćuczynienia kwoty 380.000 zł ponad zasądzone 120.000 zł zaś z tytułu odszkodowania zasądzenie kwoty 175.157,33 zł, ponad zasądzoną kwotę 122.983,97 złotych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja pełnomocnika nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego z treści uzasadnienia wyroku oraz materiału dowodowego prawidłowo przeprowadzonego na rozprawie wynika, iż Sąd Okręgowy dokonał trafnej oceny zgromadzonych dowodów, zgodnie z kryteriami określonymi w art. 7 k.p.k.

Stanowisko swoje w tym przedmiocie logicznie i wyczerpująco uargumentował w uzasadnieniu wyroku, zaś argumentację tę podzieliła w całości Sąd Apelacyjny.

Na podstawie prawidłowo przeprowadzonych i ocenionych dowodów Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń w zakresie szkody poniesionej przez wnioskodawczynię w wyniku jej niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania.

Ustalenia w powyższym przedmiocie znajdują oparcie w opinii biegłej z zakresu rachunkowości I. D., która w toku rozprawy została powołana na wniosek pełnomocnika. Powołana biegła przedstawiła trzy warianty utraconego przez J. P. (2) zarobku na skutek jej tymczasowego aresztowania, uzasadniając szczegółowo swoje stanowisko. Biegła była przesłuchiwana na rozprawie, zaś pełnomocnik miał możliwość weryfikacji jej opinii.

Sąd Apelacyjny zauważył, skarżący nie kwestionował w żadnym momencie wydanej przez biegłą opinii, a więc oparcie przez Sąd I instancji na niej ustaleń faktycznych w zakresie wysokości powstałej szkody nie sposób uznać za wyraz dowolności. Sąd Okręgowy w sposób wyczerpujący uzasadnił, dlaczego niepodpisanie przez wnioskodawczynię umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia nie miało wpływu na utratę przez nią dochodów wskazując, iż dochody uzyskiwane przez nią w ramach prowadzonej działalności na podstawie takiej umowy przed tymczasowym aresztowaniem były niższe, niż dochody uzyskiwane przez nią w ramach prywatnej działalności prowadzonej po zwolnieniu z aresztu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego wnioskowanie Sądu I instancji w powyższym przedmiocie pozostaje w zgodzie z zasadami prawidłowego rozumowania.

Skarżący nie wykazał w apelacji, iż rozumowanie Sądu Okręgowego pozostaje w sprzeczności z logiką, wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, lecz ograniczył się do jego zanegowania i przedstawienia swojego odmiennego stanowiska.

W związku z powyższym zarzut pełnomocnika w powyższym zakresie w ocenie Sądu Apelacyjnego ma wyłącznie polemiczny charakter i jako taki nie zasługuje na uwzględnienie.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego nie są także zasadne zarzuty dotyczące wysokości ustalonego przez Sąd Okręgowy zadośćuczynienia za doznaną przez wnioskodawczynię krzywdę.

W judykaturze określone zostały zasady ustalania zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, zgodnie z którymi przy ustalaniu, przez sąd, w ramach swobodnego uznania, wysokości zadośćuczynienia, należy uwzględnić zarówno czas trwania niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania, jak i stopień uciążliwości, z jakim wiązało się stosowanie tego najsurowszego środka zapobiegawczego, a więc dolegliwości fizyczne i przeżycia natury moralnej (uczucie przykrości, utrata dobrego imienia, rozłąka z rodziną), konieczność poddania się rygorom związanym ze stosowaniem tymczasowego aresztowania, jak również ewentualny ostracyzm środowiskowy i nieprzychylnie reakcje po zwolnieniu z aresztu. Zarazem należy kwotę zadośćuczynienia oznaczać z umiarem, stosownie do realiów społecznych, jak zamożność mieszkańców, wartość pieniądza itp., by nie pozostało poczucie krzywdy niesłuszenie

tymczasowo aresztowanego, ale by orzeczenie nie było sposobem uzyskania nadmiernych korzyści finansowych (patrz m.in.: wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 1 września 2016 r., sygn. akt II AKa 298/16, LEX nr 2139384).

Analiza treści uzasadnienia wyroku uzasadnienia stwierdzenie, iż powołane wyżej kryteria w pełni zostały zastosowane przez Sąd I instancji przy miarkowaniu wysokości zadośćuczynienia za krzywdę doznaną przez wnioskodawczynię w wyniku jej niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania.

Sąd Okręgowy przy ustalania wysokości zadośćuczynienia uwzględnił czas trwania tymczasowego aresztowania J. P. (2), fakt jej rozłąki z rodziną, medialny rozgłos sprawy, utratę przez nią dobrego imienia, ostracyzm środowiskowy i zawodowy, utratę zaufania pacjentów, utrudnienia kontaktów z rodziną, pozbawienie jej środków higienicznych, a także pozostałe okoliczności opisane szczegółowo w uzasadnieniu wyroku na k 17 -18v.

Wobec tego, że Sąd Okręgowy określił wysokość zadośćuczynienia zgodnie z zasadami jego ustalania, Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do jego modyfikacji.

Mając powyższe na względzie, Sąd Apelacyjny orzekł o utrzymaniu w mocy wyroku w zaskarżonym zakresie.